

MITÄ SITTEEN JOS TULEN VALITUKSI – KAYTÄNNÖN OHJEITA IMO-KILPAILIJALLE

ANNE-MARIA ERNVALL-HYTÖNEN

1. JOHDANTO

Kansainväliset matematiikkaolympialaiset järjestetään vuosittain eri maissa. Matkan rahoitus tulee Suomesta, paikalla ollaan järjestäjämajaan vieraana (ja käyttäytyään asianmukaisella kohteliaisuudella). Itsestään selvää on, että kilpailua varten tulee harjoitella ankarasti. Vaikka edelliset IMO-tehtävät läpilaskemalla tuntuu lähinnä oppivan ratkaisemaan ison kasan tehtäviä, jotka eivät takuulla sinä vuonna eteen tule, on harjoittelulla kuitenkin merkitys rutiinin ja erilaisten temppujen oppimisessa.

2. TAPAHTUMAT JA NIISTÄ SELVIÄMINEN

Oppaat Jokaiselle joukkueelle annetaan opas, joka auttaa käytännön asioissa, kuljettaa paikkoihin, kommunikoi järjestäjien kanssa, yms. Hyvin usein tämä on söpö paikallinen opiskelijatyttö, jolloin monet kilpailijat eivät ole edes näyttäneet kärsivän siitä, että heidän vapauttaan näin riistetään. Oppaat ovat paikallisia, jotka tuntevat kaupungin yleensä hyvin, ja he ovat usein mukavia ja sosiaalisia. Älkää aiheuttako heille turhaan harmaita hiuksia vaan kertokaa mihin menette.

2.1. Kilpailutapahtuma. Kilpailu itsessään on jaettu kahdelle päivälle, molempina päivinä neljä ja puoli tuntia ja kolme tehtävää. Tehtävien usein sanotaan olevan vaikeusjärjestyksessä, mutta on käytettävä omaa järkeä siinä, mitä yrittää ratkaista. Oma osaaminen lopulta ratkaisee tehtävien hankaluuden itselle. Kilpailussa saa olla mukana harppi ja kirjoitusvälineet. Taulukkokirjat, laskimet, kännykät tai tietokoneet eivät ole kirjoitusvälineitä, eivätkä myöskään sallittuja. Lisäksi mukaan voi ottaa eväät.

2.2. Avajaiset ja päätöstilaisuus. Avajaisten merkitys lienee varsin selvä. Päätöstilaisuudessa taas jaetaan mitalit. Molemmissa on jotain paikallista kulttuuriohjelmaa. Näihin tilaisuuksiin on syytä pukeutua siististi. Pukeutumista näkyy laidasta laitaan, joten ei ole kovinkaan tarkkaa onko oma tulkinta siististä tumma puku vai suorat housut ja siisti kauluspaita. Tyypillisesti äideillä on järkeviä mielipiteitä siististä pukeutumisesta. Monien maiden edustajat tulevat tilaisuuteen yhtenäisissä uniformuissa tai kansallispuvuissa. Paikalliset järjestäjät ovat nähneet tolkuttomasti vaivaa kilpailun järjestämiseen, joten siistit vaatteet on syytä valita jo kunnioituksesta heitä kohtaan. Kannattaa myös muistaa, että mitalikuvat näyttävät paremmilta edustusvaatteissa.

3. SÄILYMINEN TERVEENÄ

3.1. Rokotukset. Eri maissa on hyvin erilaiset rokotussuositukset. Näistä löytyy tietoa verkosta www.rokote.fi. Rokotus hepatiitti A:ta vastaan kannattaa useissa paikoissa olla, sillä hepatiitti A on varsin helppo saada. Onneksi olemassa on pitkäkestoinen rokotus, jota

ei tämän hetken tiedon mukaan tarvitse uusia kahteenkymmeneen vuoteen. Jäykkäkouristus on syytä olla kunnossa Suomessakin (uusinta kymmenen vuoden välein, koulussa pitäisi olla tullut lähivuosina vahvistuspiikki, mutta kannattaa tarkistaa), poliorokotus on syytä uusia viiden vuoden välein, jos matkustaa polioendeemisille alueille.

3.2. Syöminen. Kaikkea vastaantulevaa ei kannata syödä. Mitä eksoottisempi paikka, sitä enemmän kannattaa käyttää harkintaa siinä, mitä suuhunsa pistää. Järjestäjät eivät yritä sairastuttaa ihmisiä tahallaan, mutta jo eri maiden erilaiset bakteerikannat ja yleinen hygienian taso voivat aiheuttaa ongelmia. Jos ruoka on keitetty, paistettu tai olet itse sen puhtaalla veitsellä/puhtain käsin kuorinut, on se yleensä varsin turvallinen syödä. Kannattaa käyttää omaa järkeä ja miettiä voiko ruoassa olla jotain vikaa (esim. majoneesi ja kermavaahto pilaantuvat erittäin helposti lämpimässä, jäätelö voi olla sulanut ja jäänyt uudestaan useita kertoja, hanavesi ei välttämättä ole juotavaa suomalaiseseen bakteerikantaan tottuneelle, mutta sitä on voitu käyttää mansikoiden huuhtomiseen tai jääpalojen tekemiseen), ja sen jälkeen päättää mitä tekee. Kilpailussa kannattaa ehdottomasti olla terveenä. Oma järkeä tulee käyttää, täysin vainoharhaiseksi ei kannata ryhtyä, usein on hauskeempaa syödä jäätelöä kuin banaania (helppo kuoria hygieenisesti), mutta kannattaa hieman miettiä mitä syö ja mitä ei.

4. MAALLINEN OMAISUUS

4.1. Vakuutukset. Valmennusjaos ottaa kilpailijoille matkaavakuutuksen sairastumista varten. Sen sijaan, jos kuljettaa mukana arvotavaroita, on ne syytä vakuuttaa itse. Joitakin matkavakuutuksia voi myös käyttää ostokulujen kattamiseen, jos matkalaukku on eksynyt matkalla ja täytyy ostaa välttämättömät tavarat paikan päällä.

4.2. Matkalaukun pakkaaminen. Nykyisten nestesäännösten aikana käsimatkatavaroissa olevat nesteet tulee olla maksimissaan desilitran tölkeissä, jotka ovat maksimissaan litran läpinäkyvässä uudelleensuljettavassa muovipussissa. Harppi, sakset, yms. kannattaa varmuuden vuoksi laittaa ruumaan. Lääkkeistä kannattaa katsoa lentoyhtiön/lentokentän ohjeet, mutta tyypillisesti ne kannattaa laittaa käsimatkatavaroihin. Kannattaa huomioida, että tulkinnat nesteistä voi olla joskus tosi outoja.

Lentokoneessa on usein kylmä, eli kannattaa ottaa vaikka lämmin pusero mukaan koneeseen. Käsimatkatavaroihin kannattaa pakata kaikki sellainen mitä ilman ei pärjää. Matkalaukku matkustaa toisinaan ihan muualle kuin kilpailija. On varsin ikävää joutua heti hankkimaan uutta hammasharjaa, -tahnaa, vaatteita, jne. Varsinkin jos joutuu vaihtamaan konetta kovalla kiireellä, kasvaa riski matkatavaroiden eksymisestä.

Yleisinä ohjeina matkalaukun pakkaamiseen todettakoon, että vaikka Suomessa on kesä, ei kilpailupaikalla välttämättä ole kesä. Toisaalta pyyhe ja uimavarusteet on usein hyvä olla mukana. Mukavat kengät kannattaa ottaa, sillä retkillä voidaan kävellä paljon. Paikallinen kulttuuri kannattaa tiettenkin myös huomioida (esim. naisten ei kannata mennä kovin lyhyissä hameissa eräisiin maihin). Voi olla hyvä pakata varmuuden vuoksi jonkin verran wc-paperia tai nenäliinoja, saippuaa ja kosteuspyyhkeitä. Aurinkovoide kannattaa mahdollisesti myös ottaa. Laastarit ja hiertymälaastarit voivat olla hyödyllisiä.

5. MUUTA

5.1. Kielitaito ja hymyileminen. Kielten opinnot on syytä ottaa sangen vakavasti. Kommunikaatio onnistuu yleensä englanniksi. Kaikki paikalliset eivät sitä kuitenkaan ymmärrä,

jolloin pari sanaa paikallista kieltä voi tuottaa iloa (esimerkiksi kiitos). Hymyileminen kannattaa, silloin saa yleensä parempaa palvelua, enemmän ymmärrystä ja yleisesti ottaen asiat sujuvat. Käsin huitominen, osoittaminen, yksittäisten selkeiden sanojen käyttäminen, yms. voivat toimia kommunikoidessa ilman yhteistä kieltä. (Itse olen saanut flunssaan lääkkeitä bulgarialaisesta apteekista toistamalla lääkkeiden nimiä käheällä äänelläni ja osoitellen kipeää kurkkuaani.)

Ennen kaikkea, joukkueeseen valituksi tuleminen on kunnia, edusta Suomea sen mukaisesti, pidä hauskaa, älä eksy ja voita Ruotsi.